ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਸੇਤ੍ਰੀਮਯੁਮ ਮਹੇਸ਼ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਨਜ

ਬਨਾਮ

ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ

(2022 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 163)

ਜਨਵਰੀ 05, 2022

[ਆਈ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ]

ਸਿੱਖਿਆ/ਸਿੱਖਿਆਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ – ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 (2012 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ) – ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਗਈ – ਕੀ ਸੋਧ ਐਕਟ 2012 ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੂਲ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਐਸ.3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੂੰ 15% ਅਤੇ 7.5% ਦੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਤੋਂ ਘਟਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ – ਕੀ ਸੋਧ ਐਕਟ ਇਹ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ.3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਦਾ ਕੁੱਲ 50% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ – ਫੈਸਲਾ: ਸੋਧ ਐਕਟ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ – ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ.3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਸਿਰਫ "ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਦੇ ਛੱਤੇ ਹੇਠ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ – 2006 ਦੇ ਮੂਲ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 2% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ, ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 31% ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 17% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਈ ਜੋ ਕਿ 2012 ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ.3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ: ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀਆਂ/ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਮਦਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ – ਇਹ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਇੱਕ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 1980 ਵਿੱਚ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ ਅਧੀਨ 'ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਐਸ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 2% ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 31% ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕਰਨ ਦੀ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ। 13 ਅਕਤੂਬਰ, 2005 ਨੂੰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 54 ਦੇ 2005 ਅਧੀਨ 'ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ, ਭਾਵ, 2008-2009 ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਤੱਕ ਐਸ.ਸੀ. ਲਈ 2% ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ 31% ਲਈ ਦਾਖਲੇ। 3 ਜਨਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ 2009-2010 ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਭਾਵ ਐਸ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ 15%, ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ 7.5% ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ 27%। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਦਲਾਅ 19 ਜੂਨ, 2012 ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਆਇਆ। [ਪੈਰਾ 49]

2. ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ ਬਿੱਲ, 2010 ਨੂੰ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ 'ਤੇ ਸੰਸਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਮੇਟੀ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ 234ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ 26 ਫਰਵਰੀ, 2011 ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖੜ੍ਹੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੀ.ਈ.ਆਈ.ਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਵਿਅਵਹਾਰਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜੋ ਕਿ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ। [ਪੈਰਾਸ 21, 22]

3. ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀਆਂ/ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਮਦਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਤਿਹਾਸਿਕ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਬਾਰੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ।

4. ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਖੜੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਪਿੱਛੋਕੜ ਨੋਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੜੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 234ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸੀਆਈਈਜ਼, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਉਹ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆਦਿਵਾਸੀ ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹੈ, ਨੇ ਐਸਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸਟੀਜ਼ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਓਬੀਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ 27% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਖੜੇ ਸਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ

ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੀਆਈਈਜ਼ ਨੂੰ ਐਸਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸਟੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਿਆਂ ਕਿ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਖੜੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਸਸੀਜ਼/ਐਸਟੀਜ਼ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਸਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਓਬੀਸੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਤੋਂ ਰਾਜ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕਿ ਐਸਸੀਜ਼/ਐਸਟੀਜ਼ ਲਈ 50% ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਕੋਟੇ ਲਈ 27% ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਮੇਲ ਖਾਣ ਲਈ, ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀਆਈਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿੱਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸੋਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕੇਵਲ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦਿਵਾਸੀ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲ ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ "ਨਿਰਧਾਰਤ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਦੀ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੁਆਰਾ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਰਾਜੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਮੰਨਣਾ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਵਲ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ, ਸਮੇਤ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੀਆਈਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੋ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹ "ਨਿਰਧਾਰਤ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਡੈਮੋਗ੍ਰਾਫੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਆਦਿਵਾਸੀ ਆਬਾਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 27]5-ਆਈਜੀ-3-54; ਐਚ-4-ਏਡੀ

6. ਜਦੋਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਦੋ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਉਪਬੰਧਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਆਰਕਸ਼ਣ ਦੇ ਆਮ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਹੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪਹਿਲਾ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ "ਰਾਜ ਸੀਟਾਂ" ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਕਿਸੇ ਸੀਈਆਈ ਵਿੱਚ ਜੋ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਵੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਸੀਈਆਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਜ ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਗਏ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਉਪਬੰਧਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ (ਭਾਵ, ਐਸਸੀਆਂ ਲਈ 15% ਸੀਟਾਂ ਪਲੱਸ ਐਸਟੀਆਂ ਲਈ 7.5%, ਕੁੱਲ 22.5% ਸੀਟਾਂ) ਜਾਂ ਜੇ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਗਏ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਉਪਬੰਧਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਦੋ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵੀ ਜੋੜੇ ਗਏ ਹਨ, ਨਾਮਤ: ਉਪਬੰਧ (a) ਅਤੇ (b)। ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦਾ ਉਪਬੰਧ (a), ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਸਾਲਾਨਾ

ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਉਪਬੰਧ (b) ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ। ਉਪਬੰਧ (a) ਦੀ ਸੋਚੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3(iii) ਅਧੀਨ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉੱਤੇ ਪਾਬੰਧੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਉਪਬੰਧਾਂ (a) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਉਪਲਬਧ ਬਾਕੀ ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਪਰ ਉਪਬੰਧ (b) ਵਿੱਚ ਸੋਚੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਪਛਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧ (iii) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੱਲ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀਈਆਈਆਂ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਆਰਕਸ਼ਣ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧੀਨ ਇਰਾਦਾ ਕੁਝ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡਣਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਬੰਧ (a) ਅਤੇ (b) ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਸੋਚੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ।

7. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 31% ਅਤੇ 2% ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1-ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਸਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀ., ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 31%, 2% ਅਤੇ 17% ਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੇ ਅਨੁਰੂਪ ਸੀ।

8. ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕੋਟਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਬਿੰਦੂ ਉਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਕੋਟਾ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲੱਭਣਾ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੰਟਰਲੇਸਡ ਹਨ ਕਿ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਸਭ ਕੁਝ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪੋਸਟ-ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਕਾਰਜ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਕਲੋਜ਼ਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ “ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀ.ਈ.ਆਈਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ

ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਾਰਾ 2(ija) ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਜੋੜੇ ਗਏ ਦੋ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਖਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 2% ਲਈ, ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 31% ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 17% ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਈ ਜੋ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਮਾਇਸੂਰ ਦੀ ਸਟੇਟ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਵੀ. ਬਿਦਾਪ (1974) 3 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 337: [1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 589; , ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ (1984) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 183 [1984] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 495; ਕੇ.ਅਰੁਣਾ ਮੈਥਿਊ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2018) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਹਵਾਲਾ

[1974] 1 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 589 ਪੈਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[1984] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 495 ਪੈਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

[2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1 ਪੈਰਾ 25 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਸਿਵਿਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 163 ਦੀ 2022।

ਮਣੀਪੁਰ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੰਫਾਲ ਵਿੱਚ 21.08.2017 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼।
ਡਬਲਿਊ. ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰਬਰ 753 ਦੇ 2014।

ਮਿਸ ਪੂਨਮ ਕੁਮਾਰੀ, ਸਪਮ ਬਿਸਵਜੀਤ ਮੇਤੇਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਏ.ਐਸ.ਜੀ., ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਦੁਬੇ, ਮਿਸ ਸੁਚੀ ਸਿੰਘ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਾਂਤ ਦੁਬੇ, ਵਿਵੇਕ ਕੁਮਾਰ ਪਾਂਡੇ, ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾਰੀ, ਪੰਕਜ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੱਕਰ, ਅਪੂਰਵ ਕੁਰੁਪ, ਕੁਸ਼ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਮਿਸ ਸ੍ਰੂਰੁਪਮਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ, ਅਨੁਕਲਪ ਜੈਨ, ਬਜਲੀ ਸ੍ਰੀਵਿਨਾਸਨ, ਆਸੁਤੋਸ਼ ਦੁਬੇ, ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਚੌਹਾਨ, ਮਿਸ ਰਸ਼ਮੀਰ ਦੁਬੇ, ਅਰੁਣ ਨਗਰ, ਅਮਿਤ ਪੀ. ਸ਼ਾਹੀ, ਸ਼ਿਵੇਂਦਰ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਰਾਜੇਸ਼ ਮਹਾਲੇ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ 21ਵੀਂ ਅਗਸਤ, 2017 ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੰਫਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿਟਪਟੀਸ਼ਨ (ਸੀ)ਨੰਬਰ 753 ਦੇ 2014 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਦੁਖੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਇਹ ਫੈਸਲਾਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 2012 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006[;]ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ ਐਕਟ,2012[;] ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਤੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1- ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਦੇਮਕਸਦਾਂ ਲਈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ [ਐਸ.ਸੀ.] ਲਈ 2%, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ [ਐਸ.ਟੀ.] ਲਈ 31%ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ [ਓ.ਬੀ.ਸੀ.] ਲਈ 17% ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਜਿਕਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹਨੰਬਰ 1- ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਸਟੇਟ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਐਕਟ, 1980 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ 05ਵੀਂ ਜੂਨ,1980 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ। ਸਾਲ 2005 ਵਿੱਚ, ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ,ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ 'ਸਟੇਟਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਤੋਂ 'ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ 'ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਵਜੋਂ 13ਵੇਂ ਅਕਤੂਬਰ, 2005 ਤੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ। 04ਥੇ ਜਨਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ:

"3. ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ—

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਹੱਦ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਭਾਵ:

i ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿੱਚ, ਪੰਦਰਾਂ ਫੀਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ;

ii ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿੱਚ, ਸੱਤ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਫੀਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ;

iii ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿੱਚ, ਸੱਤਾਈ ਫੀਸਦੀ ਸੀਟਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ

ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ।"

“ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ” ਜੋ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(b) ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

“2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ—

ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸੰਦਰਭ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਨਾ ਹੋਵੇ,-

xxx xxx xxx

b. “ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇੱਕ ਕੋਰਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਹਰ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ;

xxx xxx xxx”

ਸਿੱਖਿਆ ਵਰ੍ਹੇ 2009-10 ਤੋਂ ਅੱਗੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। 20ਵੇਂ ਜੂਨ, 2012 ਨੂੰ, ਉਕਤ ਸਟੈਚਿਊਟ ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸੋਧ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, “ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ(ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ ਐਕਟ,2012

ਨੰਬਰ 31 ਦਾ 2012

ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ
(ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਸੱਠ-ਤੀਜੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ:-

ਧਾਰਾ 1 - ਛੋਟਾ ਸਿਰਲੇਖ.-ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ
ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ
ਐਕਟ, 2012 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 2 - ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸੋਧ - ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ,
2006 (5 ਦਾ 2007) (ਜਿਸਨੂੰ ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ),
ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਵਿੱਚ, ਉਪਬੰਧ (i) ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਉਪਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਨਾਮਤ:-

(ia) “ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਰੁਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਮਣੀਪੁਰ, ਮੇਘਾਲਿਆ, ਮਿਜ਼ੋਰਮ, ਨਾਗਾਲੈਂਡ, ਸਿੱਕਿਮ, ਤ੍ਰਿਪੁਰਾ ਅਤੇ ਅਸਾਮ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;

(ib) “ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ”, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾ ਜਾਂ ਫੈਕਲਟੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਰਾਜ ਦੇ ਯੋਗ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਸੰਸਥਾਨ ਸਥਿਤ ਹੈ;

ਧਾਰਾ 3 - ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ - ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਨਾਮਤ:-“ਇਹ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਅਸਾਮ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ...” ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਸਥਾਨ ਜਿੱਥੇ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਉਸ ਰਾਜ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ;

ਹੋਰ ਇਹ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕੀਤ ਸੀਟਾਂ ਧਾਰਾ (i) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕੀਤ ਸੀਟਾਂ ਧਾਰਾ (ii) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕੀਤ ਸੀਟਾਂ ਮਿਲਾ ਕੇ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਯੋਗ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸੀਟਾਂ-

(a) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਨ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ (ii) ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੀਆਂ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਕੀਤ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇਗੀ ਜਿੰਨੀ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਯੋਗ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਘੱਟ ਹੈ;

(b) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ (iii) ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੀਆਂ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਟ ਰਾਖਵੇਂਕੀਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ।”

ਧਾਰਾ 4. - ਧਾਰਾ 4 ਦਾ ਸੋਧ.- ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ (a) ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਧਾਰਾ 5. - ਧਾਰਾ 5 ਦਾ ਸੋਧ.- ਮੁੱਖ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਵਿੱਚ, - (a) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ, "ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਉਪਲਬਧ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਉੱਤੇ, "ਉਪਲਬਧ ਜਾਂ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਭਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ, ਜੋ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ;

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ] 5. ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ 2014 ਵਿੱਚ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਸਬੰਧੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 5.2 ਅਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖਾਸ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਣ ਵਾਲਾ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 5.4 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ 5.2 ਦਾ ਨਿਯਮ 18 ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"18. ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਕਾਦਮਿਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 15% ਸੀਟਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ, 7-1/2 % ਸੀਟਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ 2% ਸੀਟਾਂ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਗੀਆਂ ਹਨ।

ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਔਰਤਾਂ, ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ।

ਹੋਰ ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਿਵਾਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

6. ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 5.4 ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਰਾਖਵੇਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਿਯਮ 2 ਐਸ.ਸੀ. & ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਰਾਖਵੇਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 5.4 ਦੇ ਨਿਯਮ 2.1 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ:

"2. ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ

ਸਾਰੇ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ 22.5% ਸੀਟਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇਸ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵੇਂਗੀਆਂ ਹਨ:

2.1 15% ਸੀਟਾਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਅਤੇ 7.5% ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਗੀਆਂ ਹਨ। 27% ਸੀਟਾਂ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਲਈ ਰਾਖਵੇਂਗੀਆਂ ਹਨ।"

7. ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2014-15 ਲਈ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1- ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਸਪੈਕਟਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀਟਾਂ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਾਨਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਖਵੇਂਗੀਆਂ ਹਨ। 24 ਜੁਲਾਈ, 2014 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਰਿਲੀਜ਼ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2014-15 ਲਈ ਦਾਖਲਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ, ਐਸ.ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 2% ਤੱਕ, ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 31% ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 17% ਤੱਕ ਰਾਖਵੇਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

8. . ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਨੇ ਐਸ.ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚ 15% ਤੋਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ, 2% ਤੱਕ ਦੀ ਕਥਿਤ ਘਟਾਈ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਅਤੇ ਮਣੀਪੁਰ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ ਦੁਆਰਾ 01 ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀ., ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2%, 31% ਅਤੇ 17% ਹੋਵੇਗਾ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਸਿਦਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ।

9. 01 ਸਤੰਬਰ, 2015 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਮਣੀਪੁਰ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੰਫਾਲ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 40 ਦੀ 2015 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਚੂੰਕਿ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜੱਜਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮੇਘਾਲਯ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਲਾਂਗ ਲਈ ਅਦਾਲਤੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 83 ਦੀ 2016 ਵਜੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਨੰਬਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

10. . 20 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਮੇਘਾਲਯ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ [ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ] ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 5.2 ਅਤੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 5.4 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਰੀਮਾਂਡ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 21 ਅਗਸਤ, 2017 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਪੈਰਾ ਹੇਠਾਂ ਤੈਅ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

[71](1) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤਦਨੁਸਾਰ, ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ:

(i) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਉਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਓਬੀਸੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਫਾਰਮੂਲਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ 2006 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

(ii) ਇਹ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਾ ਸੈੱਟ ਹੈ, ਜੋ 2006 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪਛਾਣਿਆ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 2012 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੀ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਜਾਂ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਹੁਣ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ (ii) ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾ ਸਕਦੀ।

(iii) ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਜੋ ਕਿ 2012 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਣਯੋਗ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ 2006 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਮੌਜੂਦ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਪਛਾਣੇ ਅਤੇ ਵਰਤੇ ਗਏ ਹਨ ਓਬੀਸੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਅਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ। (ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ) ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਾਪਸ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰ ਸਕੇ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਤੰਤਰ।

ਨਾ ਤਾਂ ਐਕਟ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਣਯੋਗ ਡਿਵੀਜਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 2012 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜੋ ਅਧੀਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਓਬੀਸੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ (ii) ਲਾਗੂ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰ ਸਕੇ।

(iv) ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਇਹ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਵੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ii) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਹੱਦ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਸਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਵੀ ਓ.ਬੀ.ਸੀਜ਼ ਲਈ ਕਲੋਜ਼ (3) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ, ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ

ਹੱਦ ਘਟਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗੀ।

(v) ਸੰਸਥਾਨ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀਜ਼, ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀਜ਼ ਲਈ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ 2006 ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀਜ਼, ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ 2006 ਵਿੱਚ ਸੋਧੇ ਗਏ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਅਤੇ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(1)(a) ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਹੁਣ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੋਤ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(vi) ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਨਕ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਨੂੰ 2012 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 2012 ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ, 2005 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਨਹੀਂ।

(vii) ਅਨੁਸਾਰ, ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੈਚਿਊਟ ਜਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਲਈ 2% ਲਈ, ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਲਈ 31% ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ 17% ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਮਾਨਕ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। (vii) ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 5.2 ਅਤੇ 5.4 ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਐਸ.ਸੀਜ਼, ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀਜ਼, ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਮੁੱਲ, ਕੀਮਤ ਜਾਂ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(ix) ਕਿਸੇ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ, ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਓਬੀਸੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਫੀਸਦੀ 27% ਕਿਵੇਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਓਬੀਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸਟੀਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਫੀਸਦੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ੋ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ, ਇਹ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵੀ ਮਨਮਾਨੀਪਨ ਦੀ ਖਾਮੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ।

(x) ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਫੀਸਦੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ, ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(xi) ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 2%, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 31% ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ 17% ਦੇ

ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

(xii) ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਅਨੁਸਾਰ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 15%, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 7.5%, ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ 27% ਸੀ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ 2009-2010 ਤੋਂ।

(xiii) ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਵਿੱਚ 2012 ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 2012 ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 2%, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ 3% ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ 17% ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

11. **ਮਿਸ ਪੂਨਮ ਕੁਮਾਰੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਕਾਰਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸ਼ਰਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ** 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ ਜੋ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸੋਧ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਮਣੀਪੁਰ ਵਰਗੇ ਰਾਜ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਜੋ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਐਕਟ [ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ] ਦੀ ਸੋਧੀ ਧਾਰਾ 2 (ia) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਹੈ।

12. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸੋਧੀ ਧਾਰਾ 2 (ia) ਜੋ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ ਖਿੱਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 ਦੀ ਧਾਰਾ (ia) ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਜਦਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਨੇ ਇੱਕ ਆਦਿਵਾਸੀ ਰਾਜ ਲਈ ਵੱਖਰਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਧਾਰਾ 3 (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਿਸ ਨੇ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 15% ਅਤੇ 7.5% ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਵਿੱਚ ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਵਧਾਈ ਜਾਂ ਘਟਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ

ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 2 (ia) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਦੇ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

13. ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੇਵਲ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(a) ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(a) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀ.ਆਈ.ਐਲ. 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਣ ਦਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਆਦਿਵਾਸੀ ਰਾਜਾਂ ਵਰਗੇ ਗੈਰ-ਆਦਿਵਾਸੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੀ.ਈ.ਐਲ.ਜ਼ 'ਤੇ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਦਾ ਰਾਜ ਅਤੇ "ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ "ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ" ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2

14. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ, ਜੋ ਕਿ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹੈ, 15% ਅਤੇ 7.5% ਦੇ ਬੈਂਚਮਾਰਕ ਤੋਂ ਘਟਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਬਲਕਿ, ਸੋਧ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੱਕ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਕੁੱਲ 50% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚੋਲਿਆ ਨਾ ਜਾਵੇ।

15. ਸ੍ਰੀ ਸੰਜੇ ਜੈਨ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਤਿਰਿਕਤ ਸਾਲਿਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 - ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਲਈ ਪੇਸ਼ੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ 'ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਸੀ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਭਾਵ 31% ਐਸ.ਟੀਜ਼ ਲਈ ਅਤੇ 2% ਐਸ.ਸੀਜ਼ ਲਈ ਜੋ ਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਏ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਿਤ ਰੱਖਣਾ ਸੀ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਇਹ 50% ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋਵੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵਾਈਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਅ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤ ਸੰਘ ਦਾ ਪੱਖ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ., ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 2%, 31% ਅਤੇ 17% ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਸੀ।

16. ਮਿਸਟਰ ਆਸੁਤੋਸ਼ ਦੁਬੇ, ਜੋ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਦੇ ਵਕੀਲ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਐਸ.ਟੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 5 - ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪੱਖ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਘੱਟੋ ਘੱਟ 15% ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾਮਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਇੱਕ 'ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਵਲੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਸਿਰਫ 2005 ਦੇ ਸਾਲ ਤੱਕ 'ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਮਣੀਪੁਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਤਕਾਲੀਨ ਲਾਗੂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 2% ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 31% ਸੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ। ਪਰ, ਜਦੋਂ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ 2005 ਦੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ 'ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਦਾ ਦਰਜਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੰਚਾਲਿਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਜੋ ਕਿ 03 ਜਨਵਰੀ, 2007 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਈ। ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦ ਹੋਣ ਤੇ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ 15%, ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ 7.5% ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ 27% ਹੈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4(4) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਛੋਟ ਦਾਅਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕੋਈ “ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾ” ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਾਅ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ,ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ 2% ਸੀਟਾਂ, ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ 31% ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ 17% ਸੀਟਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 7 ਲਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾਹੀਣ ਫੈਸਲਾ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲਾ ਸੁਧਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

17. ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਵੇਂਦਰ ਦ੍ਵਿਵੇਦੀ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਜੋ ਕਿ ਬੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 8, 9 ਅਤੇ 10 ਦੇ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਨੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਿਸਕਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਵੀ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ 31% ਲਈ ਐਸ.ਟੀ., 22% ਲਈ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ 17% ਲਈ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ਅ) ਦੇ ਆਖਰੀ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਸਾਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਆਈਏ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੋਰ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਵਿਕ ਆਦਿਵਾਸੀ ਆਬਾਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਕਲੋਜ਼ (ਆਈ), (ਦੂਜਾ) ਅਤੇ

(ਤੀਜਾ) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੀ ਲੋੜ ਸਿਰਫ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੋਮਲੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਐਸ.ਸੀ., ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮੁੱਚੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂਕਿ ਇਹ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਦੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਆਬਾਦੀ ਦਾ 42% ਤੋਂ ਵੱਧ ਆਦਿਵਾਸੀ ਹੈ ਜਦੋਂਕਿ ਸਿਰਫ 3.4% ਆਬਾਦੀ ਹੀ ਐਸ.ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਕਲੋਜ਼ਾਂ (ਆਈ), (ਦੂਜਾ) ਅਤੇ (ਤੀਜਾ) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਮਾਨਿਆ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਇਸ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਅਧੀਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਵੰਟਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਜ ਸੀਟ ਇਸ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

18. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 6 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ - ਦ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਯੂਜੀਸੀ ਨੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਗਾਹਕੀ ਲਈ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਅਤੇ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਹਨ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਸਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿ ਉਕਤ ਵਰਗ ਲਈ ਕੋਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੋਈ ਐਸ.ਸੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ। ਦੁਆਰਾ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਗੁਣ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ “ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਸੀਮਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਖਾਸ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਵਾਂ" ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਲਾਜ਼ (ਏ) ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਲਈ ਪੇਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਕਲਾਜ਼ (ਬੀ) ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਸ.ਸੀ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੋ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 2006 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ 15% ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 7.5% ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ 2% ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਮਾਪੇ ਐਕਟ.

19. ਅਸੀਂ ਚੁਣੌਤੀਯੁਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਵਧਾਏ ਗਏ ਬਹੁਪੱਖੀ ਤਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰਸ਼ੀਲ ਵਿਚਾਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

20. ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 1980 ਵਿੱਚ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ

ਐਕਟ ਨੰਬਰ 8 ਦੇ 1980 ਅਧੀਨ 'ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਕ ਰਾਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਐਸ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 2% ਸੀਟਾਂ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 31% ਸੀਟਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। 13ਵੇਂ ਅਕਤੂਬਰ, 2005 ਨੂੰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਐਕਟ ਨੰਬਰ 54 ਦੇ 2005 ਅਧੀਨ 'ਕੇਂਦਰੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਤਬਦੀਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ, ਭਾਵ, ਐਸ.ਸੀ. ਲਈ 2% ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ 31%, ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2008-2009 ਤੱਕ ਦਾਖਲੇ ਲਈ। 3ਜੀ ਜਨਵਰੀ, 2007 ਨੂੰ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2009-2010 ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀ. ਲਈ 15%, ਐਸ.ਟੀ. ਲਈ 7.5% ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਲਈ 27% ਸੀਟਾਂ ਸਨ। ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ 19ਵੇਂ ਜੂਨ, 2012 ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਦਲਾਅ ਆਇਆ।

21. **ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ ਬਿੱਲ, 2010 ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਮਾਰ ਕੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਤੁਰੰਤ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:**

ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਦਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ, ਸੱਤ ਅਤੇ ਅੱਧਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਸੱਤਾਈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ, ਬਣਾਈ ਜਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੁਝ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਤਮ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 2007 ਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਵਰ੍ਹੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਆਗੇ ਦੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਹੋਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੁਝ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਸਥਾਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

2. ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਕਿਮ (ਪਰ ਅਸਾਮ ਦੇ ਗੈਰ-ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ) ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਆਬਾਦੀ ਵੱਸਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਬਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਬਾਸਾਹੇਬ ਭੀਮਰਾਓ ਅੰਬੇਡਕਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਲਖਨਊ, ਜਿਸ ਨੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਏ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ, ਨੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ

ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੋਰ ਪਿੱਛੜੇ ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਸੱਤਾਈ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਹੋਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਉਲਲੇਖਿਤ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਇਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਸਿਵਾਏ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਜੋ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਚਛੇਦ 15 ਦੇ ਉਪਬੰਧ (5) ਦੇ ਅਧੀਨ ਛੋਟ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੁਝ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਭੌਤਿਕ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਢਾਂਚਾਗਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹੈ।

3. ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਵਿਧ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦਾ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੈਲੰਡਰ ਵਰ੍ਹੇ 2008 ਤੋਂ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ 2007 ਦੇ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

4. ਬਿੱਲ ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ।

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

22. ਉਪਰੋਕਤ ਬਿੱਲ ਨੂੰ 'ਮਾਨਵ ਸੰਸਾਧਨ ਵਿਕਾਸ ਉੱਤੇ ਸੰਸਦੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਮੇਟੀ' ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੀ 234ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜੋ ਕਿ 26ਵੀਂ ਫਰਵਰੀ, 2011 ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖੜ੍ਹੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਲਈ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਸਤੁਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸੀਈਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਵਿਅਵਹਾਰਿਕ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ। ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨਾਂ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 3.4 ਅਤੇ 3.5 ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

"3.4 ਕਮੇਟੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਂਦੀ ਹੈ:-

(i) ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਕਿਸੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨ (ਸੀਈਆਈ) ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸੀਈਆਈ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀਜ਼, ਐਸਟੀਜ਼ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀਜ਼ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(ii) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਜ ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 15 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 7.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂ ਐਸ.ਸੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਦੋਵਾਂ ਲਈ

ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਵਿੱਚ 22.5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ, ਪਰ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਓ.ਬੀ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇਸ ਘਾਟੇ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਰਹੇਗਾ।

(iii) ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰਾਜ ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ.ਜ਼ ਜਾਂ ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਜਾਂ ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਵਿੱਚ ਸਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਓ.ਬੀ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਖਵੀਂ ਨਾ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਹੋਰ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਵੇ, ਸਿੱਕਮ ਸਮੇਤ ਪਰ ਅਸਾਮ ਦੇ ਗੈਰ-ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਐਸ.ਸੀ.ਜ਼ ਜਾਂ ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ; ਜਦਕਿ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਵਿੱਚ ਐਸ.ਸੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

3.5 ਜਦੋਂ ਕਮੇਟੀ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਰਾਖਵੀਂ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੰਕਲਪਿਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਰਾਖਵੀਂ ਨਿਸਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਰਾਖਵੀਂ ਰਾਜ ਦਰ ਰਾਜ ਵੱਖਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਨੂੰ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਸੀਮਾ ਤੇ ਰਾਖਵੀਂ ਅਤੇ 27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਕੋਟਾ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਰਾਖਵੀਂ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅੰਗ ਵਜੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਰਾਖਵੀਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ ਜੋ ਕੁਝ ਵੀ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਰਾਖਵੀਂ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਓ.ਬੀ.ਸੀ.ਜ਼ ਨੂੰ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

23. ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਅ) ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ, ਜਿਸ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀ.ਈ.ਆਈ. ਨੂੰ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਅਤੇ 3.8 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ:

3.7 ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਅ) ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀ.ਈ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਐਸ.ਸੀ.ਜ਼ ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਰਾਖਵੀਂ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਛੋਟ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ ਹੈ।

3.8 ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਕਿ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਸ.ਸੀ., ਐਸ.ਟੀ. ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀ.ਈ.ਆਈ.ਜ਼ ਲਈ ਲਾਗੂ ਮੰਨਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀ.ਈ.ਆਈ.ਜ਼ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਓ.ਬੀ.ਸੀ.ਜ਼ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ 27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇਣ ਦਾ ਸੀ, ਇਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ.ਜ਼ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਵੀ ਛੋਟ ਦੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀ.ਈ.ਆਈ.ਜ਼

ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸੋਧ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ।

24. ਇਹ ਉਲਲੇਖਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੇਘਾਲਿਆ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 20ਵੀਂ ਅਪ੍ਰੈਲ, 2017 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੰਨਾ 24 'ਤੇ 234ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਜਾਹਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇੱਕ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਮੂਲ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

25. ਇਹ ਹੁਣ ਰੇਸ ਇੰਟੈਗਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੰਸਦੀ ਕਮੇਟੀਆਂ/ਕਮਿਸ਼ਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਮਦਦ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਥ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਨਿਰਣਾਯਕ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਖੁਦ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਨਤੀਜਾ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹੈ। [ਰਾਜ ਪੰਜਾਬ ਬਨਾਮ ਆਰ.ਕੇ. ਬਿਦਾਪ1, ਆਰ.ਐਸ. ਨਾਇਕ ਬਨਾਮ ਏ.ਆਰ. ਅੰਤੁਲੇ2 ਅਤੇ ਏ. ਕਲਪਨਾ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤੀ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ3) ਦੇਖੋ। ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਐਸ.ਸੀ. ਅਤੇ ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਹੱਦ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸੋਧ ਅਧਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਪਿੱਛੋਕੜ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਅਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਸੋਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਵਜ਼ਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਉਪਯੋਗੀ ਸਾਧਨ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

26. ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਣਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ, ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਖੜੇ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਪਿੱਛੋਕੜ ਨੋਟਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੜੇ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 234ਵੀਂ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸੀਆਈਈਐਲਜ਼, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁੱਖ ਆਬਾਦੀ ਜਨਜਾਤੀ ਹੈ, ਨੇ ਐਸਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸਟੀਜ਼ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਓਬੀਸੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਲਈ 27% ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਖੜੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਜਨਜਾਤੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸੀਆਈਈਐਲਜ਼ ਨੂੰ ਐਸਸੀਜ਼ ਅਤੇ ਐਸਟੀਜ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕਤਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸਿੱਟਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਿਆਂ, ਖੜੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਸਸੀਜ਼/ਐਸਟੀਜ਼ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਓਬੀਸੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਰਾਜ ਤੋਂ ਰਾਜ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਕਿ

ਐਸਸੀਜ਼/ਐਸਟੀਜ਼ ਲਈ 50% ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਕੋਟੇ ਲਈ 27% ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਮੇਲ ਖਾਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀਆਈਈਐਲਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਜਨਜਾਤੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

27. ਉਪਰੋਕਤ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖੇ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੁਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸੋਧ ਐਕਟ ਬਣਾ ਕੇ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਬਾਇਲੀ ਰਾਜਾਂ ਵੱਲ ਅਤੇ ਮਨੀਪੁਰ ਰਾਜ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ "ਨਿਰਧਾਰਤ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਸੈਕਸ਼ਨ 2 (ia) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨੀਪੁਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੇਵਲ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਇਹ ਸੁਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰੋ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(i) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤਤਾ ਅਤੇ (ii) ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਰਹੇਗੀ। ਅਜਿਹਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਏ ਅਧੀਨਗੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋਧ ਐਕਟ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸੀਈਆਈਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਇਹ ਮਨੀਪੁਰ ਰਾਜ ਸਮੇਤ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਇਆ। ਦ ਪੇਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਉਪਬੰਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬੀ ਰਾਜਾਂ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਆ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਦੀ ਛਤਰੀ "ਨਿਰਧਾਰਤ

28. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਕਾਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ, ਭਾਵ, ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 31%, ਐਸਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 2% ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 17% ਜੋ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਮੰਡਲ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਝ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਪੈਰਾ 5 ਅਤੇ 9 ਦੇ ਨੀਚੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਵਾਲਾ:

"5. ਕਿ, ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਰਿਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲਾ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਸੋਧ ਐਕਟ, 2012 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਿਜ਼ਰਵਡ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ 31%, 2% ਅਤੇ 17% ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਐਸਟੀ, ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ। ਇਸ ਲਈ, ਐਸਸੀ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਸੋਧ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁੜ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਉਹੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ ਜੋ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ ਭਾਵ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲਾ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006। ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਲਈ ਸੀਟਾਂ/ਵਿਭਾਜਨ ਦਾ ਵੰਡ ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ia) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ

ਖੇਤਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਲਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ia) ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਮਣੀਪੁਰ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਮਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਓਬੀਸੀ/ਯੂਆਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਲਈ ਕਹੇ ਗਏ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ 23-07-2014 ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਉਪ-ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਅਤੇ ਡੀਨਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ/ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।

XXX XXX XXX

9. ਇਹ ਕਿ, ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 10 ਦੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਸਥਾਨਾਂ (ਦਾਖਲੇ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 2006 ਨੂੰ ਮਣੀਪੁਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਦਮਿਕ ਸੈਸ਼ਨ 2009-2010 ਤੋਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਹੇ ਗਏ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਕੋਟਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ, 2012 ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਰਡੀਨੈਂਸ 5.2 ਦਾ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਮੁੱਕ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।"

[ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ]

29. ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਰੋਕਤ ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 - ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਦਾਖਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਐਸਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 2% ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 31% ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ "2006 ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ" ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜ਼ੋ ਦੇ ਖੰਡ (ਅ) ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ, ਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਸਸੀਆਂ ਲਈ 15%, ਐਸਟੀਆਂ ਲਈ 7.5% ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 27% ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਮੂਲ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਟਕਰਾਵ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਕਲੌਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਸਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸੀਆਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਮੌਕੇ ਲੱਭ ਰਹੇ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਐਕਟ ਵਿੱਚ "ਨਿਰਧਾਰਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ।

30. ਜਦੋਂ ਦੋ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋਸ ਨੂੰ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਆਰਕਸ਼ਣ ਦੇ ਆਮ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਨੂੰ ਕਹੇ ਗਏ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਵਿੱਚ "ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ" ਦਾ ਜਿਕਰ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਣ, ਕਿਸੇ ਟ੍ਰਾਈਬਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ

ਸਥਿਤ ਸੀਈਆਈ ਵਿੱਚ ਜਿਸਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਡਿਊਲ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੂਜਾ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਸੀਈਆਈ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਐਸਸੀਆਂ ਲਈ 15% ਸੀਟਾਂ ਪਲੱਸ ਐਸਟੀਆਂ ਲਈ 7.5%, ਕੁੱਲ 22.5% ਸੀਟਾਂ) ਜਾਂ ਜੇ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਰਿਜ਼ਰਵ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਕੁੱਲ ਜੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਨਾਲ ਦੋ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਵੀ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਭਾਵ ਧਾਰਾ (a) ਅਤੇ (b)। ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਦੀ ਧਾਰਾ (a), ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰੋਵੀਜੋ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਤੋਂ ਘੱਟ ਹਨ। ਧਾਰਾ (b) ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਉੱਤੇ। ਧਾਰਾ (a) ਦੀ ਸੋਚੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3(1)(ii) ਅਧੀਨ ਰਿਜ਼ਰਵ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪਾਬੰਧੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਏ ਉਪਲਬਧ ਬਾਕੀ ਸੀਟਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਪਰ ਧਾਰਾ (b) ਵਿੱਚ ਸੋਚੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਐਕਟ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੂਲ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਦੀ ਧਾਰਾ (iii) ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਸੀਟ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੱਲ "ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ" ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀਈਆਈਆਂ ਦੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਆਰਕਸ਼ਣ ਦੀ ਹੱਦ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦਾ ਅਧੀਨ ਇਰਾਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ ਆਰਕਸ਼ਣ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਜਗ੍ਹਾ ਛੱਡਣਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ (a) ਅਤੇ (b) ਵਿੱਚ ਸੋਚੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

31. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਕਸ਼ਣ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਸਟੀ ਅਤੇ ਐਸਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕਸ਼ਣ ਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 31% ਅਤੇ 2% ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੇ ਆਰਕਸ਼ਣ ਐਕਟ ਦੇ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ, ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਸੀਟਾਂ ਨੂੰ 31%, 2% ਅਤੇ 17% ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰਿਜ਼ਰ

32. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਪੈਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ (i) ਅਤੇ (ii) ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਨਦੰਡਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਧਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸੇ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੇਵਲ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕਿਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ

ਰਹਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਮਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕਿਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕਿਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਅਧੀਨ ਫਾਰਮੂਲਾ, ਇੱਕੋ ਸ੍ਰੋਤ ਤੋਂ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗੀ।

33.ਇਸਨੂੰ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਉਣ ਲਈ, ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕਿਸ਼ਤ ਕੋਟੇ ਦੀ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੀ ਅਵਧੀ ਦਾ ਸੰਦਰਭ ਬਿੰਦੂ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਉਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਧਾਰਨ ਕਾਰਨ ਲਈ ਕਿ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕਿਸ਼ਤ ਕੋਟੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲੱਭਣਾ ਕਿ ਸਾਲਾਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ 50% ਅਤੇ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੁੰਬਾਈਨਡ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਰਕਿਸ਼ਣ ਐਕਟ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਇਸ ਕਦਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਨ ਕਿ ਓਬੀਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕਿਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਐਸਸੀ ਅਤੇ ਐਸਟੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਆਰਕਿਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਸਭ ਕੁਝ ਪੈਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਦੇ ਚਾਰ ਕੋਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਪੋਸਟ-ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਾਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਗਈ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਆਖਿਆ, ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਕਿਸ਼ਣ ਦੇ ਆਮ ਨਿਯਮ ਪੈਰੈਂਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ (i), (ii) ਅਤੇ (iii) ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਇਹ “ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਉੱਤਰੀ ਪੂਰਬੀ ਖੇਤਰ” ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਅਧੀਨ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਸੀਈਆਈਜ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਧਾਰਾ 2(ia) ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 3 ਨੂੰ ਜੋੜੇ ਗਏ ਦੋ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਆਰਕਿਸ਼ਣ ਦੇ ਮਾਨਦੰਡਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਮੁੱਖ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਖਰੀ ਮਾਪਦੰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ।

34. ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੈ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਫੈਸਲਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬੀ ਨੰਬਰ 1 – ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਐਸ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 2% ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨਾਰਮਜ਼, ਐਸ.ਟੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 31% ਅਤੇ ਓ.ਬੀ.ਸੀ. ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ 17% ਦੀ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਨਾਰਮਜ਼ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਪਈ ਜੋ ਕਿ ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੀ ਦੂਜੀ ਪ੍ਰੋਵਿਜ਼ੋ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

35. ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਉੱਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate